

РЕЦЕНЗИЯ

Със заповед № 1176/16.12.20 на Ректора на ВСУ съм определена за член на научното жури /рецензент/ при публична защита на дисертационен труд на тема „Правен статут на администрацията на съдебната власт“ с автор Галина Николова Иванова в професионално направление 3.6 Право, докторска програма Административно право и административен процес в обем от 225 стр., увод, четири глави, заключение, списък на използваната литература.

Представени са и 13 бр. статии публикувани в нереферирани издания по въпроси на съдебната власт. Един от цитираните е Наръчник за организация на съдилищата./в съавт./

1/Производство по спорна съдебна администрация и реализацията му по Закона за закрила на детето. - Общество и право, 2014, №3, 34-49.

2/Цената на иска и нейното процесуално значение.-Адвокатски преглед 2014, бр10.11-22.

3/Защитени ли са правата на обвиняемите за направени по наказателни дела разноски.-Адвокатски преглед 2015, бр.3, 55-63

4/Реабилитация при наказанието „глоба“.-Общество и право 2016, бр.3, 70.89.

5/Оптимизирането при събиране на държавни и общински вземания. Проблеми и възможни решения. Сб.Предизвикателния процес Сиела 2016.с.318.

6/Правно положение на нотариуса и неговото значение за наказателното право- Общество и право, 2017, бр.6, 15-41.

7/Териториална компетентност на съдилищата и мястото на провеждане на съдебните заседания.-Общество и право 2018 бр.1, 38-51.

8/Наръчник за управление на съдилищата./Съавт/Изд.ССБ, С, 2017

9/Правото на работещите в органите на съдебната власт на възнаграждение за придобит професионален опит. Сп.Право, политика, администрация, том 5, 2018, бр.2

10/Спиране на сроковете по чл.61,ал.2 от ГПК или непредвидимата математика в процесуалните права за страните..-Общество и право 2018 бр.6,34-56.

11/За съдебните дела и съдебните заседания.Право, политика, администрация,том 6, 2019,бр.2

12/Дистанционна работа на съдилищата в условията на пандемията от ССБ.Електронно изданиеISSN 2682 96news.lex.bg

13/За принудителния платен отпуск в съдебната власт по време на извънредно положение.Електронно изданиеISSN 2682-96 news.lex.bg”

Една част от статиите не са по проблемите на докторската програма/ под № 1,2, 3, 5, 6,10 от рецензията/, затова подробно няма да се разглеждат.Застъпените становищата в останалата част от публикациите са авторски виждания и представляват научен интерес по текущи проблеми от дейността на съдебната власт,които оценяваме положително.

Цел на изследването в дисертационния труд е правното положение на съдебната администрация ,продиктувана от специфичните особености на съдебната власт.Актуалността на темата се свързва с необходимостта от реформа на системата и недостатъчните и полвинчати досега стъпки в тази насока. Настоящият труд може да служи за базов при изграждането на окончателния модел за реформа, доколкото съдържа приносен характер относно статута на една значителна и важна част от персоналия състав на съдебната администрация.В това отношение трудът е първото по рода си научно изследване в административноправната ни наука посветено на статута администрацията на съдебната власт и на съдебните служители от позицията на държавната служба по смисъла на Конституцията.

Глава първа е посветена на общата характеристика на съдебната администрация. Изследва се понятието съдебна администрация,нейните функции и принципи на работа. На основата на проведен задълбочен историко-правен и научен анализ на устройството на съдебната власт,авторът подробно посочва нормативната основа на това устройство, и изгражда удачно и правилно понятие за съдебна администрация.

Анализът на чл.340 от ЗСВ относно понятието „съдебна администрация“ очертава,че то е твърде широко и включва освен администрациите в органите на съдебната власт , още и администрациите на ВКС и ВАС,на

Инспектората ,на НИ на правосъдието. Авторът правилно ограничава предмета на изследване до правния статут на съдебната администрация само в органите на съдебната власт.Поддържа се,че административната организация на съдебната власт няма самостоятелни функции, нейните функции са производни от основните функции на самата съдебна власт-да осигурява на всички граждани свободна,еднаква и ефективна защита на основните им човешки права .За автора структурата на съдебната администрация следва Закона за администрацията и се основава на Правилника на администрацията в съдилищата приет от ВСС. Поддържа се,че основните функции са административно-организационна, икономическа, социална, информационна, контролна и регулативна. Изследвани са и принципите за организация на работата на съдебната администрация.

Съгласно чл.342 от ЗСВ и приетите правилници, които определят функционалните характеристики , длъжностното разписание, длъжностните характеристики на съдебните служители, конкурси, условия за заемане на длъжността и други, авторът очертава полето на позициониране на съдебния служител.Това е администрацията на съдебната власт.

Тя е на бюджетна издръжка и бива обща и специализирана.За първи път в административно-правната ни литература е изследвана и класификацията на длъжностите в съдебната администрация.Научна новост е направеният от автора анализ и обоснован извод,че класификацията е подчинена и следва модела на Закона за администрацията,като длъжностите са три основни вида-ръководни,експерти и технически лица.С приносен характер са и направените тук предложения de lege ferenda/стр,38 от труда/ при разглеждане на длъжностите съобразно спецификата на управленски и/или с подпомагащи функции .Приносен момент е и очертаването на различните групи администрации на организацията на съдебната власт

*администрации на ВКС и ВАС

*първа група - администрации на съдилищата с численост над 50бр вкл и апелативните съдилища

*втора група –администрации с щатна численост 6-49

*трета група администрации с щатна численост до 5бр.

Безспорен научен принос има предложението за ново структуриране на съдебната администрация относно ръководни длъжности, експертни и технически длъжности.

Авторът удачно прилага аналогия на закона /ЗДСл/ и приема, че длъжностите в съдебната администрация са ръководни, експертни с аналитични функции и технически длъжности/стр.48 стр .49 от труда./

Глава втора е посветена на статута на съдебния служител. На основата на ЗСВ, правилниците за администрациите при различните органи на съдебната власт, на ЗА, ЗДсл и други е изградена правилната теза на авторът за връзката между статута на съдебния служител и държавната служба. За изходно положение се приема становището на акад. П. Стайнов че отношението към съдебния служител е същото като към чиновниците ,като към лица натоварени да вършат държавна служба. От позициите на учението за държавната служба и по-специално от позицията на Конституцията, тя е едно по-широко понятие и включва държавна служба в законодателната, изпълнителната и съдебната власт. А от позициите на административното право, тя е по – тясно понятие и се отнася само до изпълнителната власт За изпълнителната власт се прилага Закона за държавния служител. Напълно обосновано и убедително авторът изтъква неприложението на този закон към съдебните служители, което обаче не изключва прилагане по аналогия доколкото се касае за упражняване на държавна власт от определени държавни органи и лица.

На тази основа, безспорен принос притежава изведеното понятие за съдебен служител/с.65 от труда/ . Правилно се приема, че те са служители на държавата. Поддържа се, че е налице сходство с другите държавни служители в пределите на изпълнителната власт. Това е така, защото тези лица работят в една властническа сфера-съдебна власт , подобно на тези от друга властническа сфера/изпълнителната власт/. Ето защо напълно обосновано е според нас , прилагането по аналогия на ЗДсл. Това е научен принос в съвременната ни административно-правна литература.

Не всички лица в съдебната администрация обаче са съдебни служители Освен това съдебните служители не са органи на съдебната власт и това ясно е подчертано.

Подробно са изследвани различните права и задължения на съдебните служители от стр.66 до стр.93 на труда. За първи път са посочени и

специфични задължения на тези служители/чл.344 от ЗСВ/. Анализът тук е с подчертан приносен характер като :политически неутралитет,етичен кодекс, конфликт на интереси,задължение за уведомяване при несъвместимост за заемане на длъжност, легитимиране със служебна карта, допълнителни отпуски, застраховане за сметка на администрацията срещу злополука,суми за облекло и т.н.

Разгледани са подробно и общите права и задължения по КТ.

В глава трета са проследени редица въпроси от статута на държавните служители в съдебната администрация-като възникване, изменение прекратяване на правоотношенията.Освен това и повишаване в ранг, носене на различни видове юридическа отговорност.Направени са удачни предложения де леге ференда за новия Правилник за атестиране на съдебните служители,както и етапите на атестиране.

Основна предпоставка за възникване на правоотношение със съдебния служител е наличието на свободен щат и /или неговата трансформация.Давам висока положителна оценка на изследването в тази глава поради безспорния научен принос и новост на изследването на госпожа Иванова.

За първи път в нашата административноправна наука и след коректно опиране на становищата на водещи учени като проф.Мръчков ,проф.Мингов ,госпожа Иванова изгражда правното отношение със съдебния служител като посочва,че е налице сложен фактически състав при неговото учредяване.Третият елемент, е актът на ВСС. От административен акт за назначаване ,органите на тази власт/включително Председателите на съответните съдилища/ получават властническа инвестирура, необходима за съществуването и упражняването на съдебната власт, като държавна власт.

Авторът ясно подчертава,че ЗСВ не определя тези правоотношения като трудовоправни, но ги разглежда по-нататък като такива съобразно действащия Правилник за администрацията на съдилищата приет, от ВСС.Той е последователен в своята позиция ,не се примирява с несъвършенствата на законодателството и в заключението на с.208 предлага изграждане,създаване на специфична регулация сходна с тези на държавните служители.Счита за уместно промяна на глава XVIIIот ЗСВ., която поддържам.

Глава четвърта е посветена на специфичните особености в съдебната администрация на ВКС ВАС Прокуратура/включително ВАП,ВКП,Национална следствена служба.

Бих препоръчала на госпожа Иванова в бъдещите си научни изследвания по този въпрос да отдели по-специално внимание на статута на ВСС, на актове ,с които той назначава респ.освобождава от длъжност за характера на тези актове. Доколкото съдебните служители са част от персоналия състав на съдебната администрация наред с органите, тяхното приложно поле на функциониране е властническата сфера, а не чисто частноправни области ,характерни за трудовото право.Дори орган на съдебната власт ,без наличие на акт за назначаване от ВСС, не може да има само трудов договор, с който и да е съд в страната.По аргумент на по силно основание властническата инвестиция се разпростира и спрямо техните помощници-съдебните служители/ръководни и експерти с аналитични функции/.

Препоръчвам статии в реферирани издания с цел по-пълното покриване на минималните изисквания.Не съм констатирала конфликт на интереси или плагиатство по смисъла на ЗРАСРБ.

В заключение: на основата на правилния избор на темата, удачната структура и задълбочения анализ на статута на съдебните служители ,давам висока положителна оценка на труда .Същият отговаря на изискванията на ЗРАСРБ , вътрешните правилници на ВСУ и убедено предлагам на членовете на научното жури да присъдят образователна и научна степен доктор на госпожа Галина Николова Иванова с дисертационен труд на тема“Административноправен статут на администрацията на съдебната власт “. направление 3.6. право , докторска програма Административно право и административен процес.